

คำประกาศเกียรติคุณ
นายประเมษฐ์ บุญยะชัย
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ - โขน) พุทธศักราช ๒๕๖๓

นายประเมษฐ์ บุญยะชัย เกิดวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่ตำบลบางลำพูล่าง อำเภอคลองสาน จังหวัดธนบุรี ปัจจุบันอายุ ๗๒ ปี หลังจากสำเร็จการศึกษานาฏศิลป์ชั้นสูงจากโรงเรียนนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ แล้ว ได้รับราชการเป็นครูผู้สอนนาฏศิลป์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จนเกษียณอายุราชการ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทย อาจารย์ ๓ ระดับ ๙ ปัจจุบันเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนาฏศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

นายประเมษฐ์ บุญยะชัย ได้รับการถ่ายทอดกระบวนการทำรำโขน ละครจากปรมาจารย์หลายท่าน เช่น ครูอร่าม อินทรนัฏ ครูทองเริ่ม มงคลนัฏ ครูลมูล ยมะคุปต์ ครูเฉลย ศุขะวนิช และท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนี เป็นต้น ซึ่งระหว่างรับราชการในวิทยาลัยนาฏศิลป์ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แสดงในบทบาทต่างๆ ร่วมกับศิลปินชั้นครูหลายเรื่อง ทั้งการแสดงโขน ละครใน ละครนอก ละครพันทาง ละครร้อง ละครพูด และละครอิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นผู้จัดทำบทโขน ละคร ฝึกซ้อม กำกับการแสดง ให้กับวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสถาบันต่างๆ เป็นผู้รื้อฟื้นการแสดงต่างๆ ที่หายไปจากวงการนาฏศิลป์ อาทิ การรำเสนง กระบวนกรเซิดหุ่นหลวง รื้อฟื้นการแสดงละครของวังสวนกุหลาบ การแสดงละครนอกแบบหลวง เรื่อง พระสมุท ละครใน เรื่อง ดาหลัง เป็นต้น ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ตรวจและปรับปรุงบทการแสดงโขนมุลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๒ เป็นผู้ประพันธ์บทขับร้องเฉลิมพระเกียรติในการแสดงโขนมุลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒ มีผลงานการแสดงโขน ในบท ตัวยักษ์ แสดงเป็นทศกัณฐ์ อินทรชิต กุมภกรรณ ฯลฯ รวมถึงการแสดงในอีกหลายบทบาททั้งตัวพระและตัวนาง ทั้งยังเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการวางองค์ประกอบที่ถูกต้องของการแสดงโขน ละคร กลวิธีการแต่งหน้า การแต่งกาย การเขียนบท รวมถึงการ เชิดหุ่นอีกด้วย บทโขนเด่นที่สร้างขึ้นใหม่ได้แก่ ตอนสืบบรรดา ตอนหอกโมกขศักดิ์ นอกจากนี้ยังมีผลงานด้านวิชาการ อาทิ หนังสือ บทควม บทสารคดี เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับนาฏศิลป์ครั้งสำคัญต่างๆ ตีพิมพ์ในวารสารศิลปากร หนังสือที่ระลึกในวาระสำคัญ เช่น งานพระศพพระบรมวงศานุวงศ์ หนังสือละครวังสวนกุหลาบ หนังสือเครื่องแต่งกายโขนละครใน กรุงรัตนโกสินทร์ บทสารคดี ชุด โขน นาฏกรรม ล้ำค่าของไทย ให้กับหน่วยงาน และสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ เป็นผู้อุทิศตนด้านนาฏศิลป์จึงได้รับรางวัลและเกียรติคุณต่างๆ มากมาย

ปัจจุบัน นายประเมษฐ์ บุญยะชัย ยังคงปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสาน ถ่ายทอด ส่งเสริมและสร้างสรรค์งานด้านนาฏศิลป์อย่างต่อเนื่อง ด้วยความรู้และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาเป็นเวลากว่า ๕๐ ปี เป็นผู้อุทิศตนให้งานทางด้านนาฏศิลป์ ทำนุบำรุงและส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนมีความภาคภูมิใจในศิลปะของไทย

นายประเมษฐ์ บุญยะชัย จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ - โขน) พุทธศักราช ๒๕๖๓